

EUROOPA KOHTU OTSUS

16. juuli 1992^{*}

Konkurentsioigus – Määrus nr 17 – Komisjoni hangitud teabe kasutamine siseriiklike ametiasutuste poolt

[...]

Kohtuasjas C-67/91,

mille esemeks on Euroopa Kohtule EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel Tribunal de Defensa de la Competencia esitatud eelotsusetaotlus, millega soovitakse saada eelotsust nimetatud kohtus pooleli olevas menetluses järgmiste poolte vahel:

Dirección General de Defensa de la Competencia

ja

Asociación Española de Banca Privada (AEB),

Banco Hispano Americano SA,

Banco Exterior de España SA,

Banco Popular Español SA,

Banco Bilbao Vizcaya SA,

Banco Central SA,

Banco Español de Crédito SA

Banco Santander - SA de Crédito,

^{*} Kohtumenetluse keel: hispaania.

Euroopa Majandusühenduse asutamislepingu artikli 214 ja nõukogu 6. veebruari 1962. aasta määruse nr 17 – esimese määruse asutamislepingu artiklite 85 ja 86 rakendamise kohta (EÜT, 1962, L 13, lk 204) – tõlgendamise kohta,

EUROOPA KOHUS,

koosseisus: president O. Due, kodade esimehed R. Joliet, F. A. Schockweiler, F. Grévisse ja P. J. G. Kapteyn, kohtunikud G. F. Mancini, C. N. Kakouris, J. C. Moitinho de Almeida, G. C. Rodríguez Iglesias, M. Diez de Velasco, M. Zuleeg, J. L. Murray ja D. A. O. Edward,

kohtujurist: F. G. Jacobs,

kohtusekretär: ametnik D. Triantafyllou,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

– Hispaania valitsuse nimel esindajad: välisministeeriumi õiguslase ja asutustevahelise koordineerimise peadirektor Alberto Navarro González ja ühenduse kohtuvaidluste osakonna juhataja Abogado del Estado Rosario Silva de Lapuerta,

– AEB nimel Enrique Piñel López Madridi Advokatuurist,

– Banco Hispano Americano SA nimel Gerardo Codes Anguita Madridi Advokatuurist,

– Banco Exterior de España SA nimel Procurador de los Tribunales de Madrid Alvaro Merino Fuentes ja José Ataz Hernández Madridi Advokatuurist,

– Banco Popular Español SA nimel prokurist Santiago Lizarraga Beloso ja Vicente Infante Pérez Madridi Advokatuurist,

– Banco Bilbao Vizcaya SA nimel José Luis Segimón Escobedo Madridi Advokatuurist,

– Banco Central SA nimel Madridi Advokatuuri direktor, sekretär ja peadirektor Juan Manuel Echevarría Hernández,

– Banco Español de Crédito SA nimel Mariano Gómez de Liaño y Botella Madridi Advokatuurist ja Piero A. M. Ferrari Rooma Advokatuurist,

– Banco de Santander SA nimel Alfredo Añoro Crespo Madridi Advokatuurist

– Euroopa Ühenduste Komisjoni nimel esindajad selle õigustalitusest Francisco E. González Díaz ja Berend Jan Drijber,

arvestades suuliseks menetluseks koostatud ettekannet,

kuulanud 12. mai 1992. aasta istungil ära suulised märkused, mille esitasid AEB, (Banco Hispano Americano SA ja Banco Central SA ühinemise tulemusena loodud) Banco Central Hispanoamericano SA, esindaja: Juan Manuel Echevarría Hernández, Banco Exterior de España SA, esindaja: A. Echevarría Pérez Madridi Advokatuurist, Banco Popular Español SA, esindajad: Pablo Isla Álvarez de Tejera ja Juan Ignacio Martí Barceló Madridi Advokatuurist, Banco Bilbao Vizcaya SA, Banco Español de Crédito SA, Banco de Santander SA ja Euroopa Ühenduste Komisjon,

kuulanud 10. juuni 1992. aasta istungil ära kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

Põhjendused

1. 28. jaanuari 1991. aasta otsuses, mis edastati Euroopa Kohtule 15. veebruaril 1991. aastal, taotles Tribunal de Defensa de la Competencia (konkurentsikaitse kohus) Euroopa Kohtult eelotsust EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel mitmes küsimuses EMÜ asutamislepingu artikli 214 ja nõukogu 6. veebruari 1962. aasta määruse nr 17 – esimese määruse asutamislepingu artiklite 85 ja 86 rakendamise kohta (EÜT 1962, L 13, lk 204, edaspidi nimetatud „määrus” või „määrus nr 17”) – tõlgendamise kohta.

2. Küsimused olid tekkinud ühelt poolt Dirección General de Defensa de la Competencia (edaspidi „DGDC”) ja teiselt poolt Asociación Española de Banca Privada (edaspidi „AEB”), Banco Hispano Americano SA, Banco Exterior de España SA, Banco Popular Español SA, Banco Bilbao Vizcaya SA, Banco Central SA, Banco Español de Crédito SA ja Banco Santander –SA de Crédito vahelises menetluses.

3. DGDC oli esitanud Tribunal de la Defensa de la Competencia'le hagi AEB ja eelnimetatud pankade vastu. Kostjaid süüdistatakse Hispaania 20. juuli 1963. aasta seaduse nr 110, millega keelakse teatavad konkurentsi piiravad tegevused, rikkumises seoses teatavate pangateenuste ja komisjonitasudega.

4. PANGAD väidavad, et siseriiklik menetlus ei ole tegelikult ajendatud DGDC poolt 1987. aasta algul esitatud mitmesugustest teabenõuetest, vaid siseriiklike ametiasutuste poolt seejärel võetud meetmetest, mis põhinesid komisjoni poolt määruse nr 17 põhjal hangitud andmetel.

5. Pankade väitel sisalduvad need andmed vormil A/B, mille AEB ja eelnimetatud pangad esitasid 1988. aasta märtsis, et saada komisjonilt määruse nr 17 artiklis 2 sätestatud sekkumatustõendit või asutamislepingu artikli 85 lõikes 3 sätestatud vabastatust, ning vastuseks komisjoni poolt 1987. aasta märtsis ja hiljem määruse nr 17 artikli 11 põhjal pankadele saadetud teabenõuetel.

6. AEB ja pangad väidavad, et siseriiklikel ametiasutustel ei ole lubatud kasutada seda teavet hagide esitamiseks riigi konkurentsioiguse rikkumiste kindlaksmääramiseks.

7. Neil asjaoludel otsustas Tribunal de la Defensa de la Competencia menetluse peatada kuni eelotsuse saamiseni Euroopa Kohtult järgmistes küsimustes:

„1. Kas EMÜ asutamislepingu artikli 85 lõike 1 ja artikli 86 kohaldamise eest liikmesriigis vastutaval siseriiklikul ametiasutusel on lubatud kasutada teavet, mis EMÜ Komisjon on hankinud:

a) nõukogu määruse 17/62 artikli 11 kohaselt

b) selles liikmesriigis asutatud ettevõtjate poolt vabatahtlikult teatatud andmetest nõukogu määruse nr 17/62 artiklite 2, 4 ja 5 kohastes menetlustes trahvi määramiseks, mida viiakse läbi ainult EMÜ asutamislepingu artikli 85 lõike 1 ja artikli 86 kohaselt?

2. Kas nimetatud ametiasutusel on lubatud kasutada 1. küsimuse punktides a ja b viidatud teavet trahvi määramise menetluses, mida viiakse läbi nii ühenduse kui ka riigi konkurentsioiguse kohaselt?

3. Kas nimetatud ametiasutusel on lubatud kasutada 1. küsimuse punktides a ja b viidatud teavet trahvi määramise menetluses, mida viiakse läbi ainult riigi konkurentsioiguse kohaselt?

4. Kas nimetatud ametiasutusel on lubatud kasutada 1. küsimuse punktides a ja b viidatud teavet, mida viiakse läbi konkurensi piirava tegevuse lubamise menetluses riigi konkurentsioiguse kohaselt?”

8. Siseriiklik kohus märgib oma eelotsusetaotluses, et tema seisukoht on, et neile küsimustele tuleks vastata jaatavalt.

9. Täpsemad andmed kohtuasja faktiliste asjaolude, menetluse käigu ning poolte väidete ja argumentide kohta on esitatud suuliseks menetluseks koostatud ettekandes ning edaspidi mainitakse või käsitletakse neid niivõrd, kui see on vajalik Euroopa Kohtu põhjenduste selgitamiseks.

10. Enne Euroopa Kohtule esitatud küsimuste sisu lähemat vaatlemist ja otsuse tegemist nende vastuvõetavuse kohta tuleb kõigepealt kirjeldada küsimuste esitamise õiguslikku tausta ja konkreetsemalt siseriiklike ja ühenduse konkurentsialaste õigusnormide vastavaid kohaldamisalasid, määruse nr 17 kohaldamisala ning selle määrusega ette nähtud komisjoni ja liikmesriikide vahelise koostöö ulatust.

11. Ühenduse õiguses ja siseriiklikus õiguses käsitletakse piiravaid tegevusi erinevalt. Kui asutamislepingu artiklites 85 ja 86 vaadeldakse neid liikmesriikidevahelises kaubanduses selle tulemusena tekkida võivaid takistusi silmas pidades, siis iga riigi õiguses lähtutakse sellele omastest kaalutlustest ja vaadeldakse piiravaid tegevusi ainult selles kontekstis. Seega võivad siseriiklikud ametiasutused võtta meetmeid ka olukordades, mille kohta võib otsuse vastu võtta komisjon (vt selle kohta otsuseid kohtuasjas 14/68: Wilhelm v Bundeskartellamt, EKL 1968, lk 1 ja liidetud kohtuasjades 253/78 ja 1 kuni 3/79: Procureur de la République v Giry ja Guerlain, EKL 1980, lk 2327, punktid 15 ja 16).

12. Kuid eespool nimetatud kohtuasjades rõhutas Euroopa Kohus, et riigi konkurentsioiguse paralleelset kohaldamist võib lubada vaid sel määral, kuivõrd see ei kahjusta ühenduse konkurentsieeskirjade ühtset kohaldamist kogu ühisturu ulatuses ja neil eeskirjadel põhinevate meetmete täielikku mõju.

13. Määrust nr 17 kohaldatakse asutamislepingu artiklite 85 ja 86 täitmiseks komisjoni poolt läbiviidavate menetluste suhtes. Nagu selle preambuli seitsmendas põhjenduses märgitud, kehtestatakse selles eeskirjad, mille alusel komisjon võib võtta vajalikke meetmeid nende artiklite kohaldamiseks.

14. Seda tausta arvesse võttes reguleeritakse määrusega nr 17 tingimusi, mille kohaselt ühest küljest ettevõtjad esitavad komisjonile teavet ja teisest küljest komisjon kasutab seda teavet ja edastab seda liikmesriikide pädevatele ametiasutustele.

15. Seega saab komisjon ettevõtjatelt määruse nr 17 artikli 2 kohaselt taotlusi sekkumatustõendite saamiseks, milles komisjon sedastas, et tal ei ole alust astuda samme EMÜ asutamislepingu artikli 85 lõike 1 või artikli 86 alusel. Komisjonile teatatakse ka määruse artiklites 4 ja 5 sätestatud liiki kokkulepetest, otsustest ja tegevustest, et ta võtaks

võtta asutamislepingu artikli 85 lõike 3 kohaselt vastu otsuse artikli 85 lõike 1 kohaldamatuse kohta teatavate kokkulepete või kooskõlastatud tegevuste suhtes.

16. Nimetatud taotlused ja teatised esitatakse ühtse vormi kohaselt, mida nimetatakse vormiks A/B ja mille sisu on esitatud komisjoni 3. mai 1962. aasta määruses nr 27 (EÜT 1962, L 13, lk 204), mida on muudetud komisjoni 5. augusti 1985. aasta määrusega (EMÜ) nr 2526/85 (EÜT 1985, L 240, lk 1).

17. Määrusega nr 17 anti komisjonile ka uurimiseks ja kontrollimiseks kaugeleulatuvad volitused, kuna kaheksandas põhjenduses on sätestatud, et komisjon peab olema kogu ühisturu piires volitatud nõudma sellise informatsiooni esitamist ja ette võtma uurimised, mis on vajalikud, et välja selgitada asutamislepingu artiklite 85 ja 86 võimalikke rikkumisi (kohtuasi 347/87: Orkem v komisjon, EKL 1989, lk 3283, punkt 15).

18. Selliselt nähti ette esialgse uurimismenetluse läbiviimine, mis toimub selgelt eraldi menetlusest, mille käigus vahetatakse seisukohti määruse artikli 19 kohaselt, ja mis hõlmab teabenõuete esitamist (määruse artikkel 11) ja uurimiste läbiviimist komisjoni ametnike poolt (määruse artikkel 14). Esialgse uurimismenetluse eesmärk on võimaldada komisjonil hankida teavet ja dokumente konkreetse ja faktilise õigusliku situatsiooni olemasolu ja ulatuse kontrollimiseks (otsus eelnimetatud kohtuasjas 374/87: Orkem v komisjon, punkt 21).

19. Määruses nr 17 määratletakse tingimused, mille korral liikmesriike kaasatakse komisjoni poolt läbiviidavasse menetluse. Selle määruse seitsmendast põhjendusest selgub, et nende sätete eesmärk on tagada, et komisjon võiks, tegutsedes tihedas ja püsivas koostöös liikmesriikide pädevate asutustega, võtta vajalikke meetmeid artiklite 85 ja 86 kohaldamiseks.

20. Määruse artikli 10 lõigete 1 ja 2 kohaselt edastab komisjon liikmesriikide pädevatele asutustele viivitamata koopiad taotlustest ja teatistest ning olulisematest dokumentidest, mis on komisjonile esitatud selleks, et tõendada EMÜ asutamislepingu artiklite 85 ja 86 rikkumist või saada sekkumatustõend või otsus artikli 85 lõike 3 kohaldamise kohta. Liikmesriikide pädevatel asutustel on õigus menetluse kohta oma seisukohti väljendada. Liikmesriikidele võib nende sätete põhjal avaldada ka teavet, mis sisaldub vastustes teabenõuetele, mille komisjon on selle määruse artikli 11 põhjal esitanud. Artikli 11 lõigete 2 ja 6 kohaselt edastab komisjon koopia teabenõudest või teabenõudele vastamata jätmise kohta tehtud komisjoni otsusest asjaomase liikmesriigi pädevale asutusele.

21. Ja lõpuks sätestatakse määruse artikli 20 lõikes 1:

„Artiklite 11, 12, 13 ja 14 kohaldamise tulemusena saadud informatsiooni kasutatakse ainult vastava nõude või uurimise jaoks.”

Artikli 20 lõike 2 kohaselt, millega rakendatakse asutamislepingu artiklit 214 ametisaladuse kohta (vt selle kohta otsust kohtuasjas 53/85: AKZO Chemie v komisjon, EKL 1986, lk 1965, punkt 26), ei või liikmesriikide pädevad asutused, nende ametnikud ja muud teenistujad avaldada määruse kohaldamisel neile teatavaks saanud informatsiooni ning informatsiooni, mis oma laadilt on ametisaladus.

Euroopa Kohtule eelotsuse saamiseks esitatud küsimuste sisu ja vastuvõetavus

22. Esitatud küsimused on seotud ainult komisjoni poolt määruse nr 17 kohaldamisel hangitud teabe kasutamisega liikmesriikide ametiasutuste poolt. Siseriiklik kohus soovib nende küsimustega sisuliselt kindlaks määrata seda, kas siseriiklikud ametiasutused võivad kasutada ühenduse või siseriikliku konkurentsioiguse kohaldamisel teavet, mida komisjon neile on saatnud, ning mis sisaldub:

– vastuses teabenõuetele, mida esitatakse ettevõtjatele määruse artikli 11 põhjal;

– seda liiki taotlustes sekkumatustõendi saamiseks ja teatistes kokkulepete, otsuste ja tegevuste kohta, nagu on sätestatud määruse artiklites 2, 4 ja 5.

23. Need küsimused puudutavad sellise komisjoni poolt hangitud teabe kasutamist siseriiklike ametiasutuste poolt, mida ei ole määruse artikli 19 lõike 3 kohaselt avaldatud ja mida ei ole mainitud komisjoni otsuses, mis on avaldatud määruse artiklis 21 ette nähtud tingimustel.

24. AEB ja mitu pank vaidlustavad teatavate esitatud küsimuste asjakohasuse, kuna need on muu hulgas seotud selle teabe kasutamisega siseriiklike ametiasutuste poolt ühenduse konkurentsioiguse kohaldamiseks. Nad väidavad, et põhikohtuasjas on kõne all ainult määruse nr 17 põhjal hangitud ja täpsemalt vormis A/B sisalduvate andmete kasutamine siseriiklike ametiasutuste poolt siseriiklikus kriminaalmenetluses riigi konkurentsioiguse sätete kohaselt.

25. Tuleb võtta arvesse, et Euroopa Kohus on järjekindlalt otsustanud, et asutamislepingu artiklis 177 on kehtestatud raamistik siseriiklike kohtute ja Euroopa Kohtu vaheliseks tihedaks koostööks, lähtudes nendevahelisest ülesannete jaotusest. Seega peavad siseriiklikud kohtud, kus menetlus on pooleli ja kes peavad vastuvõetud otsuse eest vastutama, otsustama ise iga kohtuasja eripära arvestades, kas neil on otsuse vastuvõtmiseks vaja eelotsust ja kas nende Euroopa Kohtule esitatavad küsimused on asjakohased.

26. Siseriikliku kohtu eelotsusetaotluse võib tagasi lükata vaid sel juhul, kui on täiesti ilmne, et ühenduse õiguse tõlgendus või ühenduse õigusnormi kehtivuse uurimine, mida kohus taotleb, ei ole kohtuasja tegeliku olemuse ega põhikohtuasja sisuga seotud (vt muu hulgas

otsust kohtuasjas C-186/90: Durighello, EKL 1991, lk I-5773, punkt 9). Kuid käesolevas kohtuasjas Euroopa Kohus sellisel seisukohal ei ole.

Määruse nr 17 artikli 11 kohaselt ettevõtjatele saadetud teabenõuete vastustes sisalduva teabe kasutamine liikmesriikide ametiasutuste poolt

27. Komisjon, AEB ja asjaomased pangad leiavad, et määruse nr 17 artikli 20 lõikega 1 keelatakse liikmesriikide ametiasutustel kasutada seda teavet tõendina menetlustes, mis on seotud riigi konkurentsieeskirjade kohaldamisega. Samas tunnistab komisjon, et siseriiklikud ametiasutused võivad kasutada seda teavet oma volituste piires asutamislepingu artikli 85 lõike 1 ja artikli 86 kohaldamiseks.

28. Hispaania valitsus väidab, et liikmesriikide ametiasutused võivad kasutada seda teavet nii ühenduse konkurentsieeskirjade kui ka riigi konkurentsieeskirjade kohaldamiseks, kuna mõlemal on samad eesmärgid ja otstarve.

29. Siseriiklikule kohtule antavas vastuses on vaja tõlgendada määruse nr 17 artikli 20 lõiget 1, mida on kohane lugeda koos määruse artikli 11 lõikega 3, mille kohaselt ettevõtjale saadetud teabenõudes peab olema märgitud selle õiguslik alus ja otstarve.

30. Nende sätete tõlgendamiseks on vaja võtta arvesse määruse nr 17 üldist mõtet, teabenõuete esitamise korda reguleerivate sätete otstarvet ning ühenduse õiguse üldpõhimõtete, eelkõige põhiõiguste järgimisega seotud nõudeid (vt selle kohta otsust liidetud kohtuasjades 46/87 ja 227/88: Hoechst v komisjon, EKL 1989, lk 2859, punkt 12).

31. Nagu eespool märgitud, ei reguleerita määrusega nr 17 menetlusi, mida viivad läbi liikmesriikide pädevad ametiasutused, isegi kui neid menetlusi viiakse läbi asutamislepingu artikli 85 lõike 1 ja artikli 86 rakendamiseks. Määruse artikli 9 lõikega 3, milles määratletakse ja piiritletakse siseriiklike ametiasutuste volitusi nende sätete kohaldamisel, artikli 20 lõikega 2 ametisaladuse kohta ja artikliga 10, milles nähakse ette liikmesriikide kaasamine menetlusse, sätestatakse tingimused, mille kohaselt liikmesriikide ametiasutused võivad tegutseda selliselt, et nad ei takistaks komisjoni läbiviidavat menetlust, vaid tagaksid selle menetluse tõhusa läbiviimise, austades asjaomaste isikute õigusi.

32. Komisjoni märkustes esitatud küsimustele väljatoodud olukordade, kus ametiasutused kasutavad asjakohast teavet ühenduse õiguse kohaldamiseks, eristamine olukordadest, kus need ametiasutused võtavad meetmeid siseriikliku konkurentsioiguse kohaldamiseks, ei ole käesoleval juhul asjakohane. Mõlemal juhul on liikmesriikide ametiasutuste poolt läbiviidav menetlus eraldi komisjoni poolt läbiviidavatest menetlustest ning tõendite kogumine nende ametiasutuste poolt toimub kooskõlas siseriikliku õiguse sätetega, tingimusel et järgitakse ühenduse õigusnorme. Isegi kui nad kohaldavad sisuliselt asutamislepingu artikli 85 lõike 1

ja artikli 86 sätteid, peavad siseriiklikud ametiasutused rakendama neid kooskõlas siseriiklike õigusnormidega.

33. Selles üldises kontekstis on ettevõtjale määruse nr 17 artikli 11 kohaselt saadetava teabenõude otstarve esitada komisjonile faktilist või õiguslast teavet, mis võimaldaks sellel oma volitusi täita. Seega on selliselt esitatava teabe tõendusjõud ja tingimused, mille korral sellisele teabele võib ettevõtjate vastu tugineda, määratletud ühenduse õiguses ning piirduvad ainult määrusega nr 17 reguleeritud menetlustega. Teabenõude eesmärk ei ole hankida teavet, mida liikmesriigid võiksid kasutada siseriikliku õigusega reguleeritud menetlustes.

34. Selliselt komisjoni poolt hangitav teave edastatakse liikmesriikide pädevatele ametiasutustele määruse nr 17 artikli 10 lõike 1 kohaselt kahel eesmärgil. Üks eesmärk on teavitada liikmesriike ühenduse menetlusest nende territooriumil asuvate ettevõtjate suhtes ja teine eesmärk on täiustada komisjonile teabe esitamist, võimaldades tal võrrelda ettevõtjate esitatud andmeid asjaomase liikmesriigi võimalike märkustega. Sellise teabe avaldamine liikmesriikidele ei tähenda, et need võivad seda kasutada tingimustel, millega võidakse kahjustada määruse nr 17 kohaldamist ja ettevõtjate põhiõigusi.

35. Keelates kasutada määruse nr 17 artikli 11 alusel hangitud teavet muuks otstarbeks kui seda küsiti ning nõudes komisjonilt ja liikmesriikide pädevatelt ametiasutustelt ja nende ametnikelt ja teenistujatelt ametisaladuse hoidmist, soovitakse määruse artikliga 20 kaitsta ettevõtjate õigusi (vt selle kohta otsust kohtuasjas 85/87: Dow Benelux v komisjon, EKL 1989, lk 3137, punktid 17 ja 18).

36. Kaitseõiguste kohaselt, mida tuleb esialgses uurimismenetluses austada, tuleb ühest küljest ettevõtjaid teabenõude esitamisel teavitada määruse artikli 11 lõike 3 kohaselt komisjoni eesmärkidest ja nõude õiguslikust alusest ning teisest küljest ei ole lubatud kasutada selliselt hangitud teavet väljaspool nõude esitamise õiguslikku konteksti.

37. Ametisaladus ei hõlma mitte ainult eeskirjade kehtestamist, millega keelatakse konfidentsiaalse teabe avaldamine, vaid ka seda teavet seaduslikult omavatel ametiasutustel selle kasutamise keelamist muul eesmärgil, kui see on hangitud, kui neil ei ole otseselt lubatud seda teha.

38. Kui määruse nr 17 artikli 11 kohaselt hangitud teavet kasutaks muu asutus peale komisjoni tõendina menetlustes, mida nimetatud määrusega ei reguleerita, rikutaks sellega nimetatud kaitseõigust.

39. Selline tõlgendus ei ole kuidagi vastuolus ühenduse institutsioonide ja liikmesriikide vahelise koostööpõhimõtte nõuetega. Liikmesriigid ei ole kohustatud neile avaldatud teavet eirama ja neid ei pea tabama „äge mälukaotus” – , nagu komisjon ja siseriiklik kohus seda väljendasid. Nimetatud teave annab kaudseid tõendeid, mida võidakse vajaduse korral võtta

arvesse siseriikliku menetluse alustamise põhjendamiseks (vt selle kohta otsust eelnimetatud kohtuasjas 85/87: Dow Benelux v komisjon, punktid 18 ja 19).

40. Tuleb täpsustada, millistel tingimustel on pädevatel siseriiklikel ametiasutustel õigus seda teavet kasutada.

41. Asutamislepingu artikli 214 ja määruse nr 17 artikli 20 lõike 2 kohaselt peavad need ametiasutused tagama ametisaladuse alla kuuluva teabe mitteavaldamise teistele siseriiklikele ametiasutustele või kolmandatele isikutele.

42. Liikmesriikide ametiasutustel ei ole lubatud tugineda sellele teabele esialgses uurimismenetluses ega siseriikliku või ühenduse konkurentsioiguse sätete alusel vastu võetud otsuse põhjendamiseks. Selline teave peab jääma nende ametiasutuste siseteabeks ja seda tohib kasutada ainult otsuse vastuvõtmiseks siseriikliku menetluse algatamise vajalikkuse kohta.

43. Vastuseks istungil esitatud Hispaania valitsuse argumentidele, nagu tähendaks selline tõlgendus, et fakti ükskõik millises siseriiklikus menetluses kasutamise keelamiseks piisab, kui seda on mainitud ühendusele saadetud dokumendis, tuleb märkida, et sellised faktid võivad olla seaduslikult siseriikliku menetluse esemeks, kui neid ei tõendata komisjoni poolt hangitud dokumentide ja teabega, vaid siseriikliku õiguse põhjal kättesaadavates vormides tõenditega, mille hankimisel on järgitud siseriiklikus õiguses ette nähtud tagatisi.

Määruse nr 17 artiklites 2, 4 ja 5 sätestatud taotlustes ja teatistes sisalduva teabe kasutamine liikmesriikide ametiasutuste poolt

44. Komisjon väidab, et liikmesriikide ametiasutustel ei ole lubatud kasutada seda teavet siseriikliku konkurentsioiguse kohaldamisel. Ta tugineb konkreetselt määruse nr 17 artikli 15 lõikele 5, milles käsitletakse komisjonile kokkulepetest, otsustest ja kooskõlastatud tegevusest teatanud ettevõtjate vabastamist trahvidest. Komisjon väidab, et kui siseriiklikel ametiasutustel oleks lubatud kasutada neil teatisevormidel sisalduvat teavet ettevõtjate vastu, rikutaks sellega nende sätete tasakaalu ja üldist mõtet. Samas möönab komisjon, et siseriiklikud ametiasutused võivad sellist teavet kasutada, kui nad järgivad asutamislepingu artikli 85 lõike 1 ja lõike 86 kohaldamisel nende volitusi selles valdkonnas piiravaid eeskirju.

45. AEB ja asjaomased pangad tuginevad omalt poolt konkreetselt ametisaladust reguleerivatele eeskirjadele ja üldistele õiguspõhimõtetele, millega keelatakse kasutada isiku vastu kriminaalmenetluse olemusega menetluses teavet, mida see isik on omal algatusel avaldanud pädevale ametiasutusele esitatud taotluse tõendamiseks.

46. Hispaania valitsuse väitel võivad siseriiklikud ametiasutused otseste vastupidiste sätete puudumisel kasutada seda teavet ühenduse ja siseriikliku konkurentsioiguse kohaldamiseks määrust nr 17 rikkumata.

47. Erinevalt teabenõuetele saadetud vastuses sisalduvast teabest ei hõlma määruse nr 17 artiklites 2, 4 ja 5 ette nähtud taotlustes ja teatistes sisalduvat teavet ükski määruse nr 17 artikli 20 lõikega 1 analoogiline säte, mis piiraks tingimusi, mille korral oleks lubatud seda teavet kasutada.

48. Kuid ka sellise selgesõnalise sätte puudumisel peab ettevõtjate poolt komisjonile avaldatud teabe kasutamine jääma õiguslikult selle menetluse piiresse, mille raames see teave on hangitud.

49. Asutamislepingu artikli 85 lõike 3 ja määruse nr 17 sõnastusest ilmneb, et komisjoni teavitamine kokkulepetest, otsustest ja kooskõlastatud tegevustest kuulub konkreetselt ühenduse menetluse raamesse. Pealegi viidatakse nii vormil A/B kui ka sellele ettevõtjatele teadmiseks lisatud kirjal ainult neile menetlustele ega mainita, et vormil sisalduvat teavet oleks võimalik kasutada ühelgi teisel ametiasutusel peale komisjoni.

50. Neil asjaoludel ja võttes arvesse kaitseõiguse ja ametisaladuse järgimisest tulenevaid eespool viidatud nõudeid, ei saa asjaolu, et tekstis seda küsimust ei käsitleta, tõlgendada ühenduse seadusandja keeldumisena anda ettevõtjatele samasuguseid õigusi, nagu on neile antud nende vastustes määruse artikli 11 alusel esitatud teabenõuetele sisalduva teabe kaitsmiseks.

51. Seda tõlgendust toetab ka asjaolu, millele komisjon on tähelepanu juhtinud, et kui liikmesriikidel oleks lubatud vormil A/B sisalduvat teavet kasutada, vähendaks see osaliselt määruse nr 17 artikli 15 lõike 5 tõhusust.

52. Seoses sellega tuleb arvesse võtta, et kõnealune teatis ei ole ettevõtjatele kehtestatud vorminõue, vaid oluline eeltingimus teatavate eeliste saamiseks. Määruse nr 17 artikli 15 lõike 5 punkti a kohaselt ei ole lubatud trahve kehtestada toimingute puhul, mis sooritatakse pärast teatamist, kui toimingud kuuluvad teatistes kirjeldatud tegevuse piiridesse. Kokkuleppest või kooskõlastatud tegevusest teatanud ettevõtja saab selle vastutasuks riski eest võtta algatus kokkuleppest või kooskõlastatud tegevusest teatada. Ettevõtja ei riski mitte ainult sellega, et kokkulepe või tegevus võidakse leida olevat vastuolus artikli 85 lõikega 1, võidakse keelduda artikli 85 lõike 3 kohaldamisest ja kohustada teda teatatud kokkulepet või tegevust lõpetama (vt selle kohta otsust liidetud kohtuasjades 261, 262, 268 ja 269/82: Stichting Sigareettenindustrie v komisjon, EKL 1985, lk 3831, punkt 76), vaid ka sellega, et talle võidakse tema tegevuse eest enne teatise saatmist trahv määrata (vt selle kohta otsust liidetud kohtuasjades 100 kuni 103/80: Musique Diffusion Française v komisjon, EKL 1983, lk 1825, punkt 93). Lisaks sellele, nagu Euroopa Kohus leidis oma otsuses kohtuasjas

Stichting Sigarettenindustrie , vähendavad need sätted komisjoni uurimistegevuse koormust, ergutades ettevõtjaid teatise esitama.

53. Seega seisneb nende sätete üldine mõte selles, et kui ettevõtja on määruses nr 17 sätestatud tingimustel teatise esitanud, võib ta selle tulemusena kasutada teatavaid eeliseid. Kui seda määrust tõlgendada selliselt, et liikmesriigid võivad kasutada neis teatistes esitatud teavet tõendina siseriiklike karistuste põhjendamiseks, vähendaks see oluliselt määruse nr 17 artikli 15 lõikega ettevõtjatele antud eeliste ulatust.

54. Järelikult ei ole liikmesriikidel õigust kasutada määruse nr 17 artiklites 2, 4 ja 5 sätestatud taotlustes ja teatistes sisalduvat teavet tõenditena, nagu määruse artikli 11 alusel teabenõuetele vastamiseks esitatud teavetki.

55. Kõigil eelnimetatud põhjustel tuleb märkida, et asutamislepingu artiklit 214 ja määruse nr 17 sätteid tuleb tõlgendada selliselt, et liikmesriikidel ei ole lubatud oma volituste rakendamisel siseriiklike ja ühenduse konkurentsieeskirjade kohaldamiseks kasutada tõenditena avaldamata teavet, mis sisaldub ettevõtjate vastustes määruse nr 17 artikli 11 alusel esitatud teabenõuetele või määruse nr 17 artiklites 2, 4 ja 5 ette nähtud taotlustes ja teatistes.

Kohtukulud

56. Kohtule märkusi esitanud Hispaania valitsuse ja Euroopa Ühenduste Komisjoni kulud ei hüvitata. Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes,

EUROOPA KOHUS

vastuseks Tribunal de Defensa de la Competencia 28. jaanuari 1991. aasta otsusega talle esitatud küsimustele otsustab:

Asutamislepingu artiklit 214 ja määruse nr 17 sätteid tuleb tõlgendada selliselt, et liikmesriikidel ei ole lubatud oma volituste rakendamisel siseriiklike ja ühenduse konkurentsieeskirjade kohaldamiseks kasutada tõenditena avaldamata teavet, mis sisaldub ettevõtjate vastustes määruse nr 17 artikli 11 alusel esitatud teabenõuetele või määruse nr 17 artiklites 2, 4 ja 5 ette nähtud taotlustes ja teatistes.

Due

Joliet

Schockweiler

Grévisse

Kapteyn Mancini

Kakouris

Moitinho de Almeida

Rodríguez Iglesias

Díez de Velasco

Zuleeg Murray

Edward

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 16. juulil 1992 Luxembourgis.

Kohtusekretär

President

J.-G. Giraud

O. Due